MODERJORDEN

ORGAN FÖR SOCIAL KUNSKAP OCH BEFRIELSE

Januari 1923 | Redaktör och ansvarig utgivare; Eugen Albàn Silverhöjden | 2:dra årg. Pris 15 öre.

P. J. RÖSIÖ — EN FOLKUPPBYGGANDETS GENIUS.

När P. J. Rösiö blev 60 år gammal talade de flesta revolutionära tidningar med en hycklad respekt om honom såsom en "borgerlig reformator". Det ytterst revolutionära organet F. D. P. framhöll även den stora upptäckten att Rösiö "aldrig syslat med politik, förmodligen därför att han alldrig haft tid". Så dömdes han som framför alla andra varit en revolutionär, i ordets allra djupaste, ädlaste och livskraftigaste betydelse! Ingen i vårt land har någonsin med hänsynslösare kraft kämpat mot mörker, andlig, ekonomisk och agrarisk vidskepelse, än Rösiö. Ingen har med sådan hänförelse tänt revoltens brandfacklor kring vårt borgerliga förstockade land o. rike, som Rösiö. Ingen har med djupare kärleksvärme tänt människosjälar än Rösiö. Ingen har med allvarligare viljekraft tagit sig an de fattigas sak än Rösiö. Det första jag läste av Rösiös alster var skissen "Landet på bår", ett stycke som jag sedan läst för hundratals vänner. Det är skrivet 1899 och där finnes tre rader som är nyckeln till Rösiös själ: *"Han kände att han borde ropa litet starkare än hittintills för de små, att han måste reta land och rike på sig, innan han finge samvetet fritt"*. Det är tjugo år sedan jag läste den gripande skissen och i tjugo år har namnet Rösiö suttit som ett brandmärke i mitt hjärta och det kan aldrig plånas ut. Av de många revolutionära andar jag mött har ingen varit mer genomgripande, intensivare än Rösiö. Det finns ingen som jag ens kan jämföra med Rösiö, såvida det inte skulle vara min väninna Emma Goldman. Jag som känner anarkismen och många anarkister

vet fullt ut vad jag gör, när jag på detta sätt behandlar Rösiö, ty jag känner även honom och är en av hans hängivnaste lärjungar.

Är Rösiö själv kanske anarkist? Ja, förvisso. I mina anteckningsböcker från skoltiden hos Rösiö står följande referat från lärarens läppar: "Jag är inte konservativ, det vet alla människor, jag är heller inte liberal och inte socialdemokrat, jag vet inte riktigt vad jag är, men antagligen är jag anarkist." Den som studerat Rösiö vet, utan att Rösiö någonsin behöver nämna ordet, att han är anarkist. Att inrangera Rösiö bland borgerliga reformatorer, det är ett bevis för brist på bildning, det är sämre än att göra Kristus till socialdemokrat. Rösiö är en mångfald av sådana själens molekyler vilka hava de egenskaper han själv skildrar hos gasmolekylen:

"Gasmolekylen framträder som en rabalder, vilken städse ställer till oreda, städse vill avlägsna sig från sina utgångspunkter, ut till okända nejder och öden. Endast under trycket av största våld kan den hållas något så när i styr, såsom i en ångpanna; men liksom en kedjad, ursinnig anarkist, för vilken samhällshälgd, ordning, foglighet och tukt aldrig varit ett begrepp, rasar och sliter inom räckvidden för sina fjättrar, så våldför sig ock gasmolekylen på maktens band.

Gasmolekylerna *äro* goda. De hava varit med redan på en tid, då universum måste ljunga och blixtra för att kunna föda ting o. system. Och de ha alltsedan måst vara med överallt för att under raseri trampa upp det hårda och trotsiga till livfullt stoff, för att flytta vatten och smälta berg — göra stilleståndtill utveckling, skipa förtryck till rätt.

Gasmolekylen är således *i sitt verk* helt annat är barbar. Han går ofta för långt, emedan han så mäktigt, så innerligt känner sin uppgift. Han är endast skenbart orosstiftare, emedan han har så mycket att utjämna, reglera. Han är alltings moder i den Evige Stores hand. Han är den i naturen inneboende, genom tiderna fortlevande frihetskärleken, som städse möter ytterligheter — där en nåjd, varest frihet måste lagbindas och här en plats, där maktens självsvåld vill usurpera frihet och rätt. Han är den städse rastlöst, rörliga utvecklingskraften, som vill reglera det hela till naturens sanna rätt, till inbördes jämvikt och välgång."

Ja, sådan är Rösiö. Han är en rastlös utvecklingskraft. Man kan kalla honom en jordbrukets apostel, en arbetets apostel, en den sprudlande livsglädjens förkunnare — det är olika ord för samma naturkraft som uppbär hans personlighet. Att han samtidigt varit undervisare, väckare, organisatör, skald, profet, fostrare o. nyskapare är i och för sig ingenting märkvärdigt, ty sådana äro de alltid dessa ytterst få, väldiga skaparekrafter, exempelvis Michelangelo, målaren, skalden, revolutionären, ingeniören, byggmästaren, men framför allt bildhuggaren. En agrarkulturens Michel-

angelo, målaren, skalden, revolutionären, ingeniören, byggmästaren men framför allt bildhuggaren. En agrarkulturens Michelangelo, det är P. J. Rösiö. Båda ha de arbetat med samma redskap, all stor konsts universalredskap, det trekantiga järnet; bildhuggarens trekantiga mejsel och jordbrukarens trekantiga plogbill.

Ja, en sann konstnär är Rösiö, icke blott på jordbrukets fält utan även i tal och skrift. Rösiös svenska språk har en sällsam klang, en suggererande känsla, en våldsam kraft och en innerlig kärlek. Ingen svensk författare har ännu skrivit en sådan klang- och färgrik prosa.

Mina läsare, vi kunde fortsätta att tala om Rösiö snart sagt hur länge som helst, ty därav hjärtat är fullt — —: men det är i dag icke något särskilt Rösiöjubileum, varför vi icke har särskild anledning att förlänga texten. Det är blott som ett moment i Moderjordens uppgifter vi vilja börja årets första nummer med ett par enkla ord om den svenska moderjordens störste son. Han är född den 5 jan. 1861. I det kommande få vi ofta anledning till att beröra mycket av de idéer och uppgifter åt vilka Rösiö vigt sitt liv.

Det är dock ett par saker vi särskilt vilja påpeka i dag. Det ena är detta: Man har i allmänhet hitintills uppskattat Rösiö endast såsom en utmärkt och sällsamt entusiastisk småbrukets taleman. "Småbrukets apostel" är ett lovord som man ödslat med tills det mistat sin djupa innebörd. Vad man ännu inte fattat och förstått är att eftervärlden kommer att lovsjunga Rösiö såsom ett agrarekonomiskt och socialekonomiskt geni. Med undantag av den tyske godsägaren, författaren till bl. a. det snillrika verket "Der isolierte Staat", Heinrich von Thünen, har ingen i hela världen framställt så genialiska agrarkalkyler som P. J. Rösiö. Vi skola tala om detta närmare i det kommande, börjande redan i den serie som under rubriken "Sociala jordfrågor som skall fortlöpa i "Moderjorden".

Det andra är detta, som icke kan uttalas utan djupt sentimentala känslor. Det var en dag efter årskursen å Hagaberg. Lärofadern höll mig sluten i sina armar. Han talade och bad, medan tårar föllo ur de milda ögonen ned på det vackra skägget och därifrån ned på mitt svarta hår. Jag minns varje ord av vad han sade: "Glöm aldrig skogen, skogen, den misshandlade svenska skogen, kämpa och arbeta för skogen, en ädlare skogsvård".

Mina läsare! I dessa dagar hemsökes Norrlands misshandlade skogar av de mest lidelsefulla strider mellan kapital oah arbete, nöd o. svält härja tusentals skogsarbetarefamiljer. På mina långa agitationsresor i Norrland har jag förstått att de som så uselt förvaltat de stora skogarna också bära skuld till det elände som är daglig gäst i skogsarbetarnes hem — — och icke skulle jag vara den som ej hörsammat lärarens vädjan.

Du ädle mästare! Hav tack för vad Du givit av Ditt hjärta, ty det var Din plikt att giva kunskaper men kärlekens eld gav Du långt utöver plikten.

Eugen Albán.

—oo—

Vad Moderjordens kommissionärer skriva:

— — För övrigt får jag uttala min fulla belåtenhet med Moderjorden: den är briljant skriven, lättläst och går utmärkt att sälja samt går bra att få annonser till. Fortsätt i den stilen, så att vi få behålla denna fina tidning.

J. A. Bergström, Ludvika.

—oo—

LÄNGTAN.

Ensam, ensam uti nattlig timma
tyst jag vandrar kring på ödslig hed.
Stjärnorna, de kalla, le och glimma,
glimma och se liksom hånfullt ned.

I min själ en sorgsen tanke väckes.
Där jag går och känner köldens kval.
Men, min varma längtan aldrig släckes,
den av kylan aldrig, bliver svalnad.

Nej, den brinner, flammar! Stormigt brinner
den likt avgrundsugnens heta glöd.
Och fast dagar, veckor, år förrinner
bliver aldrig hjärtats längtan död.

Ty om hoppets längtan skulle dödas
då har allt i livet slutet nått,
då kan aldrig mera något födas,
då har allt till intigeten gått.

JOHN ENGLUND.

... och Sovjettregeringen eller "allt går igen".

Telegrammen meddela den 21 december 1922 att kongressen i Moskva fattat beslut om att de franska kommunister som tillhörde frimurareorden måste utträda ur orden. Härpå hava kommunistiska frimurare i Frankrike enligt "Le Matin" svarat att de beslutat kvarstanna i frimurarorden o. vädjat till ryska regeringen att frånträda beslutet. Detta meddelande är av synnerligen stort intresse för "invigde" och förvisso har ryska regeringens påhitt åstadkommit en hel del nervositet inom frimurarelägret lite varstädes och även i Sverige. När vi i föregående nummer av Moderjorden i en notis om "Frimurare—fascister" mente att det var frestande göra en avhandling om saken men att vi ville vänta tills en mera aktuell händelse yppade sig, hade vi "på känn" vad som skulle komma, fast vi inte visste det skulle komma så snart. Rubriken härovan (varav de tre punkterna äro en frimurarebeteckning på just frimureriet) giver oss anledning till en historik över frimureriet i Ryssland.

Det kan inte fullt bevisas att Peter den store var frimurare, men det är antagligt. Vid slutet av hans regering — han dog 1725 — fanns det i alla städer frimureloger i Ryssland.

År 1743 blev den Petersburgska frimurarelogen (enl. frimurareтidskriften "Bauhütte" 1909) förbjuden o. var o. en som fortsatte frimureriet hotades med stränga straff. Hemligt frimureri bedrevs dock av "Rosenkreutzarna" som sysslade med fantasier om "Livselexir" och "De vises sten" samt av "Strikta Observancen" vars grundsats om den ovillkorliga lydnaden är en lära som hämtats från det svenska frimureriet.

Frimureordens blomsringstid i Ryssland inträffar under Katarina den andras regering. Denna kejsarinna var helt kringsvärmad av ∴-bröder. Det berättas att en dag frågade Katarina sin polischef om han visste vem som stod i spetsen för frimurarna. "Det kan jag visst det, då jag själv tillhör detta sällskap" svarade han. "Då är jag alltså helt och hållet omgiven av er frimurare" svarade Katarina och tillade "må djävulen ta' er allesammans".

Det fanns vid denna tid 145 frimureloger i Ryssland o. bland dessa fanns en svensk frimurarelogе som stod under fursten Gagarins ledning. Frimurarerörelsen blev modern i Ryssland och snart tillhörde "alla människor" logerna. Men härigenom förlorade rörelsen i inre styrka. Arbetet med medlemmarnas individuella skolning och karaktärsutbildning försummades för ytliga nöjen och dyrbara fäster. Man tog in medlemmar utan strängare kontroll bara för att få avgifterna. (Det lär förhålla sig på liknande sätt inom logerna i Stockholm f. n.)

Så kom franska revolutionen 1789, vilken var ett verk uteslutande av frimurarerörelsen. Katarina i Ryssland anade naturligtvis oråd och 1794 upplöste hon utan undantag alla frimureloger i Ryssland. Ett par år sedan dog hon. Hennes son Paul I var själv frimurare och upphävde moderns förbud, men något senare blev han på något sätt okontant med ∴-bröderna och utfärdade ett nytt förbud för logerna. Kort därefter mördader han, emedan "hans despoti var outhärdlig".

Hans son och efterträdare Alexander I var även frimurare. År 1810 erkände han frimurarelogernas verksamhet. Men hur det var så började han frukta sina egna "bröder" och den 6 augusti

1822 utfärdade han ett strängt påbud att alla hemliga sällskap, även frimurarelogerna voro förbjudna i Ryssland. Samtidigt måste alla statens ämbetsmän öppet förklara om de tillhörde någon frimurareloge och i så fall måste de skriftligen förbinda sig att lämna logen eller ämbetet.

Den 1 december 1825 mördades Alexander i Taganrog. Att det var en frimurares verk, behöver väl knappast påpekas. Sammansvärjningen upptäcktes och i spetsen för densamma stodo Pesld, Sergei Trubezkoj, Wihita Muravjeff, furst Chakovskoj, Bestuscheff m. fl. Nikolaus I gick hänsynslöst tillväga. Alla sammansvurna släpades till Sibiriens hemska lidanden och sedan hör man ingenting om frimureriet i Ryssland förrän 80 år senare, d. v. s. för revolutionen 1905. I frimuraretidskriften "Acacia" (april 1905) nr 28 sid. 253 lästes: "Alla republikaner och framför allt alla franska frimurare måste med glödande känslor hälsa den ryska revolutionens snara triumf".

Hur det gick med revolutionen, att den hänsynslöst dränktes i folkmassornas blod, är bekant. Sedan sökte frimurareorden hos den ryska regeringen om lagligt erkännande av sin verksamhet. Men den monarkistiska ministern Stoljipin förblev hårdnackad motståndare och avslog i en längre förklaringsskrift frimurarnas ansökan. År 1911 undanröjdes Stoljipin.

Den som följt med frimurarnas verksamhet under den senaste revolutionen i Ryssland, ser blott en historisk återupprepning i kommunisternas beslut att fordra frimurarnas utträde ur orden. Det är den gamla tsaristiska andans apoteos och förvisso är därmed Lenins et consorters dagar räknade. Det återstår väl högst ett par år. *V—s.*

.....

Vad Moderjordens kommissionärer skriva:

Håll Moderjorden i fortsättningen i stil med hittills utgivna nummer. Det är ju Sveriges bästa tidning för närvarande.

Knut Jensie, Jönköping.

Har skaffat 2 nya kommissionärer — — även kritiska läsare nöjda med tidningen.

Osvald Madsen, Landskrona.

Den nuvarande arbetslöshetens orsaker och tankar om dess avskaffande.

Det är ingen lätt uppgift att rätt besvara frågan: "Vad är orsaken till den nuvarande arbetslösheten?" Därtill fordras grundliga kunskaper i nationalekonomi och kännedom om hur den kapitalistiska produktionsordningen fungerar. Mången har syslat med att lösa problemet, men i de flesta fall framföras varandra mycket motsägande svar på frågan och beror svaret nog till stor del på vilken samhällskategori den tillhör, som avger detsamma.

De, som av en eller annan anledning önska bibehålla det nuvarande kapitalistiska samhällssystemet, äro i allmänhet tämligen eniga om att angiva arbetstidslagen och för höga arbetslöner som de förnämsta orsakerna till arbetslösheten. Antagligen äro de flesta av dem medvetna om det oriktiga i ett sådant påstående, men det skulle skada deras egna intressen att erkänna de verkliga orsakerna, ty då skulle de dömma sig själva.

Att den nuvarande arbetslösheten i stort sett är en följd av den kapitalistiska produktionsordningen är dock ofrånkomligt. Denna produktionsordning är baserad på den privata äganderätten och därför produceras ingenting som icke giver direkt ekonomisk vinst åt de privata ägarna till produktionsmedlen.

Att arbetslösheten för närvarande är av betydligt större omfattning än någonsin förut varit fallet bevisar tydligt, att produktionssystemet är skulden till densamma. Följden av detta system har blivit "överindustrialisering" eller rättare att det tillverkats mera industriprodukter än jordens avkastning förmår uppväga. Industrialismens förutsättningar äro att det finns efterblivna länder, som icke själva kunna fylla sitt behov av olika slags industrialster utan äro nödsakade att byta åt sig sådana mot sitt överskott av jordens avkastning.

Utvecklingen har dock nått dithän, att de flesta länder blivit industrialiserade och fylla sitt eget behov av industrivaror. Detta har till sist medfört, att alla vilja sälja och att ingen vill eller kan köpa på grund av brist på lämpliga betalningsmedel. Det finns visserligen länder, som äro i stort behov av att tillbyta sig massor av industriprodukter men de ha ingenting att lämna i utbyte. Detta som en följd av världskriget, som var en frukt av den moderna industrialismen.

I alla länder finns det stora massor av arbetare som ingenting högre önska än att få arbeta. Råvaror till behövliga nödvändighetsartiklar är det ingen brist på. Stora delar av mänskligheten saknar det allra nödvändigaste såsom kläder, föda och bostäder. Men ändå råder arbetslöshet. Det bevisar ju att produktionssystemet är vansinnigt och att det måste förändras.

Genom arbetslösheten mister folket både direkt och indirekt sin köpkraft och detta medför en minskad varuåtgång, som ytterligare ökar arbetslösheten.

Ett medel som i någon mån redan inom den nuvarande samhällsramen, skulle kunna leda till en förbättring av förhållandena vore, om alla goda krafter hjälptes åt, att återföra så många arbetare som möjligt till jordbruket. Dessa blevo då i stånd till att först och främst försörja sig själva samt i någon mån indirekt hjälpa andra.

En sådan åtgärd vore av större värde för både samhället och den arbetslöse än det nuvarande systemet med understöd och fattighjälp.

Att i sin helhet avskaffa arbetslösheten lyckas icke förr än hela arbetareklassen lärt sig inse var orsaken till densamma ligger. När arbetarna kommit så långt, då torde nog de rätta medlen tillgripas. I stället för det nuvarande kapitalistiska produktionssystemet kommer man att leda produktionen i överensstämmelse med folkets behov av varor och i stället för den privatkapitalistiska äganderätten till produktionsmedlen kommer man att införa fri nyttjanderätt till desamma. Då först skall ingen annan arbetslöshet än den "frivilliga" komma att finnas till, ja, inte ens den, ty även den frivilliga arbetslösheten, lättjan, makligheten, dagdriveriet, parasiterandet är en frukt på det utdömda kapitalistiska stamträdet.

Oskar Larsson.

"Solidariteten på arbetsplatsen."

I föregående nummer av "Moderjorden" påtalades en del tråkiga händelser vid Grängesbergs gruvfält. En del arbetare har hos befälet "skvallrat" på sina kamrater för dålig arbetsprestation, med resultat att de "lata" transporterats från skivorna. Detta förhållande har även uppmärksammats av organisationerna på platsen.

För att om möjligt få slut på detta bakdanterisystem, beslutade Grängesbergs Lokala Samorganisation på möte den 26 December tillsätta en arbetsdomstol eller niomannakommitté och på möte den 26 december antogs även av kommittén eller domstolen utarbetat stadgeförslag.

Meningen med denna domstol är att den i varje särskilt fall skall undersöka om klagomålet är berättigat, och för organisationens möten framlägga förslag.

Det torde vara för tidigt att redan nu göra något uttalande om vad domstolen kan uträtta. Men det blir väl i alla händelser organisationens skyldighet att se till domstolen respekteras. I annat fall, kommer vid tvister kamrater emellan, samma anklagelsesystem att fortgå som i ett föregående. *K.*

Uttalanden om Moderjorden:

"Decembernumret av Moderjorden var utmärkt och kamraterna gilla det överallt."

John Forslnnd.
(Under föredragsturné)

* * *

I samma anda skriva alla våra kommissionärer. Vi lova att därest kamraterna arbeta för tidning såsom hittills, skola också vi icke blott hålla det nuvarande måttet utan även söka göra tidningen ännu bättre i fortsättningen.

Moderjorden.

Nöden i Tyskland.

Det har i senaste tider skrivits mycket om nöden i Tyskland, om fattigdomen bland studenter, tjänstemän, pensionerade gamlingar, o. s. v. Det märkliga är att högertidningarna skrivit mest, de som annars alltid vilja skyla över eländet inom kapitalistsamhället. Men se, nu är det borgarklassen som lider nöd och det är mycket viktigt att skriva om. Att arbetareklassen förut lidit och nu lider än större nöd, intresserar man sig mindre för. Man vill helt enkelt ej förstå det. Borgarna har intet sinne för arbetarklassen. Om deras hjärtan någon gång mjuknar vid åsynen av arbetarnes nöd, då har fariséerna ingen annan förklaring än den, att det är arbetareklassens eget fel att de ha det så dåligt, ty arbetarna äro slösaktiga, slarviga, supiga o. s. v.

Man läser i borgartidningarna inte om arbetarklassens nöd i Tyskland. I stället läser man i dessa organ att de tyska arbetarna har det lika bra och t. o. m. bättre än tjänstemännen. Hur skall man förstå den logiken? Det betyder väl att arbetarna ha lika dåligt som tjänstemännen? Ja, menar borgaren, det är väl skillnad på en arbetare och en tjänsteman. Det som är nog för en arbetare är dock ingenting att komma med för en borgare, som har mycket större pretentioner.

Det är sant att en del arbetare har lika mycket betalt som en genomsnittstjänsteman, men den stora massan av arbetarklassen i Tyskland lever vid svältgränsen. Den dagen tyska arbetaren blir arbetslös har han endast svältdöden att vänta på.

Jag tänker i detta sammanhang på den stora strejken i Ludwigshafen, där anilin- och sodafabriksarbetarna inte begärde något annat än en lön som de något så när kunde existera på. Men arbetsgivarna svarade endast med polisförstärkning och ditkommenderandet av soldater. De sände ut slavkontrakt till de strejkande och fordrade att arbetarna skulle underteckna dem, eljest skulle intet arbete sättas i gång.

Arbetarna i Ludwigshafen hava kämpat en bitter kamp mot anilinkungarnas rasande utsugarterror, men de hava hela tiden hållit sig lugna och byggt sin kamp på solaritetens grund. Vi skulle i detta sammanhang ha velat tala om de reformistiska fackföreningsbyråkraternas förräderi, hur det lyckats kapitalismens smådrängar att bryta strejken kort före segern. Men vi vilja i stället tala om något annat. Kvinnorna voro en dag ute i en stor demonstration och när man uppmanade dem till att gå hem och övertala sina män att börja arbeta igen och man förklarade att det ju var bättre att ha någonting än ingenting att leva på, då svarade kvinnorna: "Ju mer vi arbeta, ju fattigare bli vi". Och de knäppte upp sina blusliv och visade att de buro överkläderna på bara kroppen. Underkläder var någonting som de inte haft råd att hålla sig med sedan flera år tillbaka. Sannerligen, dessa fattiga människor hade ingenting mer än sina trasiga blusliv att förlora. Men om de hade försökt att "skaffa sig något" då hade de skjutits ned som hundar av den demokratiska regeringens knektar.

När läser man om något sådant i en borgartidning? Ack, de goda borgarna! Jag som själv är tyska och uppfostrad i ett borgerligt hem förstår så väl de tyska borgarnas nöd. Men borgarna äro konservativa och hålla på sina gamla ståndstraditioner. De förstår inte att alla statstjänstemän, från den högste till den lägste äro likadana proletärer eller kapitalismens slavar. En del andra tyska borgare ha nog lärt sig mycket och många av dem ha blivit revolutionärer och kämpa ärligt tillsammans med arbetarna, mot kapitalism och utsugning. Men de tyska tjänstemännen äro inbitna. De komma sannerligen inte på länge att göra gemensam sak med arbetarna. De äro statens tjänstemän! Sak samma om det är en kejsarstat eller demokratisk stat. Man kan mången gång tycka synd om dem när man tänker på deras dåligt avlönade slavarbete. Men de förtjäna i alla fall intet medlidande. Borgarpressens skriverier om borgarklassens nödläge i Tyskland är ingenting annat än sliskig borgerlig sentimentalitet. Borgarklassen i Tyskland har rubbats i sin säkerställda tillvaro. Det fanns väl i Tyskland före kriget, ingen borgare som inte hade några tusen på banken o. som inte var liv-, sjuk- o. ålderdomspensionsförsäkrad. Men det är nu slut på dessa rofulla tider Nu har den sociala kampen börjat också för borgarna! *Mieze Jesse.*

PÅ ROTEN.

Han vandrat på roten i många herrans år
och nu så är han gammal och vitt är hans hår.
Han vandrat, han vandra hela levnaden lång
och han längtar att få vila sig en gång.

Från åren i torpet, när modern levde än,
Den enda han älskat, hans levnads ende vän,
han ägde ett minne, ett litet minne kvar,
en kyss av en okänd, hans okände far.

Men tiden gick och dagarna blevo så grå,
det tycktes som allting stilla skulle stå.
Så gick ett år och slutligen tröt deras bröd.
och mor svalt en vecka, därpå vart hon död.

Då kom ett bud, att fadern i främmande jord
nedmyllats, långt från hemmet uti höga nord.
Och sonen kom på roten i sitt sjunde år.
blev satt att vakta soknebönder-nas får.

Och åren de gingo så sakteliga fram
och ännu så vaktade han bön-dernas lam,
men längtan sjöd i blodet och gjorde hyn blek
och han drömde om en kärleks-lyckas smek.

Men ingen mö fann vägen till vallarhornets vrå
och ingen kärlekslycka skulle honom nå.
Så levde han ensam sin glädje-lösa dag
långt från livets alla lekande behag.

Om vintern gick han roten från gård och till gård,
fick här och var en brödbit fast nog var den hård
Och hårda ord därtill det var hans vanda kost,
och några trasor, till skydd för vinterns frost. — —

Han vandrat på roten i många herrans år
och nu så är han gammal och vitt är hans hår.
Han vandrat, han vandrat hela levnaden lång
och han väntar det skall taga slut en gång.

HÅKAN RÖDE.

Vad är kristendom.

Under ovanstående rubrik äro många digra avhandlingar skrivna, såväl av kristna som antireligiösa författare och det är bra, ty ju mer det skrives om denna sak, desto mer påvisas från båda håll kristendomens svaghet.

Alla tänkande människor vänder denna lära ryggen. Kristendomen är de dumma, outvecklade människornas lära. De människors lära, som icke själva vågar tänka eller reflektera över tillvarons problem. Den krassa, vinningslystna, dumma, outvecklade människan — den primitiva individen, vilken icke hållit jämna steg med utvecklingen, påstår, att Jesu lära, sådan som den av apostlar och evangelister är nedskriven i bibeln, är kristendom.

Nyteologerna säger, det är icke kristendom vad som står i bibeln, Det är icke kristendom som de religiösa i allmänhet kallar för kristendom, emedan vi vid närmare forskning kommit till den slutsatsen, att Jesus inte var något övernaturligt väsen, ej heller avlad av den helige ande, ej heller uppstånden från de döda. Jesus, säger nyteologerna, var en person, vars moral var högre än någon annans — och därför anser vi, att vi måste följa honom och pre-

dika hans evangelium. Enligt nyteologerna är icke kristendom den lära som bibeln lär om. Och icke heller övernaturlig, såsom de krassa, outvecklade, kristna predikanterna lära.

Teologerna påstå, att kristendomen har två sidor, en sida för de utvecklade människorna och en sida för de dumma, outvecklade. Deras stöd för denna tolkning återfinnes i Mattei evangelium 13 kap., 11 och 13 vers och lyder: "Eder är givet att lära känna himmelrikets hemligheter, men dem är det icke givet. — Därför talar jag till dem i liknelser" o. s. v. Vem är då dessa, som förstår himmelrikets hemligheter? Jo, det är teosoferna och de som äro så outvecklade att Jesus måste tala till dem i liknelser, äro kristna av alla valörer, vilka icke vill förstå teosofin.

Jesu lära kan användas av alla med "fördel" för alla kristna uppfattningar. Ty märk väl, vilken åskådning dessa än har, tolkar de bibeln därefter. Och den tolkning som sekteristen i de olika samfunden accepterar — är naturligtvis den enda, rätta o. sanna.

Kristendomen *är* och *blir* allt mer och mer sönderslagen. Den faller redan nu på sin egen orimlighet. Att Waldenström, på sin tid, påstod att haren var ett idislande djur, endast *därför*, att detta står i bibeln, bevisar ju dumheten i dess fulla prydno. Att Luther trodde på verbalinspirationen, att exempelvis vinet och brödet i nattvarden blev i samma ögonblick som det förtärdes Jesu blod och kött är ju lika vansinnigt o. det var nog fler än Svingel som förstod detta.

Så kommer de olika samfunden och säger: Jag är ortodox kyrkvän och *endast vi äro kristna*, så kommer missionsvännerna, metodister, baptister, russelianare, frälsningssoldater och pingstvänner sägande precis detsamma. Trodde jag på Jesus, så tyckte jag det vore synd om *denne*, som alla dessa fantastiska och outvecklade människor sliter i.

Så kommer dessa kristna och förbannar alla människor som har en annan religion. Dessa kallar de hedningar och vill sända dem till helvetet. Dessa kristna reser till hednaländerna för att omvända andra folk till kristendomen, vilken är minst lika hednisk som någon av de andra religionerna. Ty faktum är väl, att alla dessa religioner gått ut från ett och samma embryo, om man så får säga. I varje fall från soldyrkan. Alltså äro Buddister, Bramaister såväl som Islams anhängare dömda till helvetet, d. v. s. de kristnas helvete. Medan dessa olika religioner även vill göra gällande att kristendomens anhängare äro hedningar och kanske enligt deras mening skall brinna i *deras* helvetes eld och stå till doms inför deras gudar. Kristendomen är en i sanning skön religion och är fullt lika primitiv som alla de andra, till och med lika primitiv som Fetischmen.

Kristendomen har gjort bankrutt; Detta är glädjande och sannerligen ingen dag för tidigt. Människorna behöver en ny religion, en ny högre etik, som kan återföra dem till verkligheten och till det levande livet. Denna religion skall icke predikas i kyrkorna, ej heller pluggas in i barnen på skolbänken. Den religionen skall varje intresserad människa finna *i naturen, i livet* och i studiet av naturlagarna. Även skall varje människa finna sin religion i arbete, i kärleken till sin nästa och i sanningen om livet. *Sanningen* och *broderskapet* är högre än alla religioner, de må nu vara byggda av *Zoroaster, Budda, Brama* eller *Jesus*.

Tron på de övernaturliga och abstrakta gudabilderna. förråder bristande kunskap om tingens ordning enligt givna naturlagar.

Knut Jensie.

Det förgångnas stjärna.

Mer kall var ingen driva,
mer död sågs ingen rot
än vad mig sång fått giva
var gånget Hades mot.
— Skall vår för mig det bliva
med sippa och med viva?
Skall sol och sus mer liva
min färd på tröttad fot?

Ty nu har vintern välde
allena kring mitt hus,
och natten nyss sig fällde
kring dagens döda ljus.
Allt skönt min åsyn gällde
försvann då skuggflod svällde.
Och färd, som längtan ställde
vart vill i stormens brus...

Där sommarlind bar korgen
av blom kring lyckans bo,
han rivits, rosenborgen
av höstens hårda klo.
Och öde ligga torgen
där glädje hödte sorgen
och allt som svek, blev borgen
för ostörd ägoro . . .

Nu blommar blekt på ruta
den vita vinterns palm —
Jag längtar dagen sluta
på säng av höstskördshalm.
De vreda vädren tjuta —
Jag tror att drömmar njuta;
måhända minnets luta
skall tona där sin psalm.

En stjärna står i norden
för dem sig vinterns vet.
Hon skiner frid på jorden
för trånad trött och het.
— Om den i aldrig sporden
med livets vin på borden;
blott den som vigd är vorden
vid natt och ensamhet.

Den stjärnan speglas stilla
av tysta tankars sjö,
där fjäten föra villa
för sommarsångens mö . . .
Det stora och det lilla
det gångnas stjärna gilla;
men mest när vintrar spilla
på jord och hjärtan snö.

JOHN A. EKSTRÖM.

Strödda tankar.

Det är fint att vara human, när man är uppburen med naturlighet och rättskänsla; men lika säkert kan man ruinera sig själv med humanitet, begå andligt självmord, och när en förvriden humanitet brutit in bland de organiserade arbetarne, begår hela organisationen självmord.

Många organisationer ha blivit så förblindade, att när någon vågar försöket att återföra dem på rätt köl igen, de bliva kallade förrädare. Det karaktäristiska draget bland dessa korrumperade föreningar är så löjligt att det trotsar all beskrivning. Stora i små kitsligheter; orimligt benägna för småaktigheter, i synnerhet mot sina egna medlemmar, äro de omvänt små i stora handlingar och djärva strider.

En man så beskaffad behandlas med förakt och från honom vänder sig varje anarkist med vämjelse; men här äro ju hela förbund av sådana. Hur skall man kunkunna tolerera dessa förbund? Jo, vi skola tolerera dem som en gör med gamla hus — riva ned dem.

När en arbetareorganisation är bildad är det naturligt att denna skall helt bevaka arbetarnas intressen. Arbetarens och kapitalistens intressen, jämförda, likna eld och vatten. Det är två paraleller, som aldrig kunna mötas, därför är det nonsens att tala om jämkningar och förlikningar mellan dess två extremiteter. Det är nonsens att i en lönestrid tala om förbarmande, eftergivenhet, humanitet och artighet mot sina förtryckare! De handla själva mera konsekvent. När hava de tillämpat dessa fraser mot oss? Inte i ett enda fall jag känner o. sannerligen skulle jag inte förakta dem, om de så gjorde. Ingen jämmer från fängelserna, ingen flickaktig sentimentalitet vid stupstockarna bör någonsin höras. Rent spel skall det vara. Låt makten avgöra. Från maktens tinnar ropar bödlarna av i dag: "Du måste! Du skall!" tills fradgan står dem om munnen. Den stora arbetarjätten skyndar darrande åstad, blint lydande de hem-

ska orden, ty han hör redan kanonskott och vapenskrammel bekräfta deras mening.

Välan! Låt makten tala då, när den en gång blivit införd i samhället; låt makten tala utan minsta nåd och skonsamhet. Arbetarklassen har alla anledningar att vara glad, att med glädje antaga det, ty han är den oövervinnelige.

De stora senaste striderna ha satt skräck bland överklassen. Därför söka alla politiska sadelmakare måla blommor av fagra löften på yttersidan av de stora skygglapparna.

Vi skola icke ligga och kivas allt för mycket med politikussarna. Många av dem mena rättvist, många äro så stora skurkar att de äro inte värda någonting, inte ens förakt. Låt oss gå förbi dem som om de icke ens vore. Inte klyva hår — vara mera storsinta.

Vad ha vi med de stora politikerna att göra, och deras löjliga kampanjer. Alltför stora dyngpölar äro de — och andliga sluskar.

Politiken i sig själv är en barnslig lek, men dyrbar och blodig. Den förlänger alltid livet i Grottekvarnen. "Politiken!" ropar massan, "den är det som skall återgiva oss friheten." De veta icke bättre — veta icke att detta "civiliserade" medel är deras undergång. När överklassen såg huru arbetaren satte våld mot våld och hotade att bli den överlägsne, då vart den politiska alliansen uppfunnen. Då vädjade man till "civiliserade" metoder och parlamenten.

I parlamenten är man så öm och diplomatisk, slår så gärna av på rättvisan för att få vara vänner; men tänk i Grottekvarnen! Strömmar blodet icke rikare än förr, yngre än förr? Kvarstår icke våldet mot våra kroppar och liknöjdheten mot våra liv? Jo, vi skola gå fort till verket och riva ner de skröpliga organisationerna, utan att kivas om sätten.

En socialist kom till mig en dag och visade, under mefistogrin, en groda, som en gammal matematikförtorkad professorshjärna kläckt, och med övertygad röst läste han: "Bästa sättet att döda socialismen är att bringa upp anarkister." Professorn var naturligtvis konservativ. "Inte så litet klokhet i det där," svarade jag; "hade prof. sagt motsatsen, vore jag socialist. Det är politikerns sätt att tala så, men det förstår inte ni socialister." De listiga politikussarna säga ofta dylika dumheter, ty de veta att därigenom förblinda folken så att de sträva mot ett mål, motsatt deras egna intressen.

Våra motståndare se i oss det förkroppsligade modet och solidariteten, troligen är det avunden som dikterar de falska uttrycken emot oss!

Den så moderna, ständigt återkommande frasen: civiliserade metoder, borde för länge sedan blivit för gammal. Den är i alla fall en snara, vari åldringarna med glädje placera sina gamla svaga ben. Gärna vill jag vara civiliserad mot mina kamrater, men tvärtom mot dem, som ansträngt sig för att hålla mig borta från civilisationen. Om vi äro råa, vems är skulden? Om vårt språk är grovt, är det vårt fel? De fostrade råheten, om det finns någon råhet, men därigenom påskyndade de sin egen död. Nu först ha de upptäckt detta, därför kliva de ned till socialismen och omhulda den.

Såsom kineserna röka opium, röka socialisterna ett annat slags gift som heter: Historisk nödvändighet. Så ligga de på rygg hemma och drömma och vänta på att en gammal blodig buse skall bära till dem den kollektiva framtidsstaten. Det finns intet sådant som "historisk nödvändighet." Det är människan som gör historien. Thomas Carlyle påstår t. o. m. att världshistorien blott är liktydig med de stora männens historia. (Heroes and Hero-Worship.) Man må ställa sig skeptisk om de stora männen, men faktum kvarstår att mänsklighetens historia är mänsklighetens verk.

Om den nu arbetande klassen sluter sig tillsamman i en enhällig organisation, som på samma gång den är det stabilaste försvaret, är den starkast progressiva rörelsen historien känt och den bästa skola som någonsin funnits till, nämligen syndikalismen. Jag undrar då vem som skulle göra historien?

Valfrid Engdahl.

Det könsgalna Acirema.

(Ur "Everyman.")

Den hemkomne resenären: Som jag förut sagt: landet Acirema styres av dess kvinnor. Dess seder och inrättningar äro företrädesvis kvinnliga, och invånarnas förnämsta — jag kan nästan säga uteslutande — sysselsättning berör direkt eller indirekt fortplantningsdriften.

En åhörare: Om så är förhållandet, antar jag att det frambringar ett skönt, kraftigt folk, omsorgsfullt fostrat enligt vetenskapliga principer.

Resenären: Tvärtom; Aciremarna äro ett kortlevat och sjukligt släkte. Det är sällan man finner en som är fullständigt fri från sjukdom, och de största starkaste män, lika väl som de mest friskaste kvinnorna, leva i en ständig förskräckelse för luftdrag.

Åhörare: Det är omöjligt!

Resenären: Jo, de starkaste frukta ständigt att träffas av en frisk luftström.

En annan åhörare: Där måste rasa fruktansvärda stormar.

Resenären: På det hela taget är icke vinden värre där än i andra länder. Men jag talar inte om stormarna. Männen och kvinnorna i Acirema hysa den största fasa för vanliga luftdrag, vid midsommar, sådana som icke äro starka nog att blåsa bort löven från en vissnad ros.

En av åhörarna: Det där låter otroligt.

Förste åhöraren: Tyst! Låt honom berätta hur det kan vara, att om Aciremarnas hela sysselsättning berör det könsliga —

Resenären: Jag sade inte hela sysselsättning — inte direkt. —

Åhöraren: Nåväl ganska mycket av deras omsorg rör fortplantningen. Då borde deras barn vara de yppersta i världen, ty då hela det mänskliga förståndet riktas på ett problem eller en funktion, måste man nå oöverträffade resultat i dess lösning eller utförande.

Resenären: Låt mig förklara. Ni är för kvick med edra frågor. Aciremarna tänka icke alls på barnalstring. Nästan varje barn som födes är en olycka, och de flesta äro ovälkomna olyckor. Hundar, hästar, svin och boskap alstras med den största omsorg i Acirema och enligt vetenskapliga uppgifter, som tillhandahålles av regeringen.

En åhörare: En regering av kvinnor, säger ni?

Resenären: Vad det är svårt att göra sig förstådd! Allt är så olika där. Livets hela schema är abnormt. Nej, regeringen är icke av kvinnor.

En annan åhörare: Men ni sade nyss —

Resenären: Jag sade att landet regeras av de kvinnliga.

En av åhörarna: Och nu säger ni —

Resen.: Kvinnorna regera Acirema, icke genom att direkt deltaga i regeringen. Ingenting göres frimodigt och öppet i det landet, kan jag omtala. Kvinnorna påstå sig inte regera, men i verkligheten regera de, och detta uteslutande i kraft av sin könsnatur. Könsdriften gör hela landet vurmigt. T. o. m. gamla människor tänka mestadels på det könsliga, och förspilla en stor del av sin svaga energi, dels med att undertrycka och begränsa könsdriften, dels att uppegga den med konstlade medel. Överallt i detta märkliga land både förbjudes könsdriften strängt att yttra sig och retas på ett otillbörligt sätt. Alla kvinnor äro sinnligt klädda för att väcka den största möjliga könsnyfikenhet hos männen. Alla offentliga nöjen äro avsedda att väcka begär efter det sexuella, och landets mat och dryck beredes med hänsyn till deras värde som könsretningsmedel. Konst och litteratur behandla sällan andra ämnen än olagliga könsförhållanden. —

(Forts.)

Vad Moderjordens kommissionärer skriva.

"Jag tycker om Moderjorden och önskar den all framgång.

H. Kråak, Malmberget.

"Som jag funnit att Moderjorden är den tidning som håller det som läses i vignetten, "Organ för social kunskap och befrielse" har jag beslutat att göra allt vad jag förmår för dess spridning."

Einar Johansson, Sala.

SOCIALA JORDFRÅGOR

Storbruk eller småbruk?

När jag för ett par år sedan fick uppdrag av Sveriges Arbetares Centralorganisations arbetsutskott att skriva en broschyr i lantarbetarefrågan, grep jag också tillfället att få säga ett par ord beträffande frågan om hur jordbruket skall drivas. Jag hade "på känn", att vi snart skulle komma att stå inför denna frågas besvarande i praktik, och att det var alldeles nödvändigt för arbetarerörelsen att äga några orienterande riktlinjer. Likväl inskränkte jag mig till endast några korta påpekanden angående småbrukets bärkraft och ett antagande, att det i framtiden skulle komma att hävda sig och fortsätta sin utveckling. Jag avstod till och med alldeles ifrån att tala om jorddelning eller styckning av större egendomar, en tanke som eljest alltid grott innerst inom mig. Nu, sedan jordfrågan i Sverige kommit i helt annat läge, är tiden inne att tala ett öppet och klart språk. Den industriella kris, som jag i flerfaldiga föredrag och även tidningsartiklar envisats med att tala om sedan flera år tillbaka, har nu fått en sådan omfattning, att den kan fattas även av massorna och även av industriarbetarna.

Det är inte bara i Sverige det talas om "återgång till jorden", utan i alla länder strävar man för detsamma.

Historisk överblick.

Det var en tid då man inom den socialistiska rörelsen väntade att antalet av lantarbetare (löntagare) skulle växa och att småbönderna eller småbrukarna skulle minska i antal för att slutligen försvinna. Men lantbrukets utveckling har gått en annan väg. Likväl hava socialistiska teoretiker jämt och ständigt tvivlat på denna utveckling, och ofta förnekat statistiska fakta. Teorierna om bondeklassens "naturnödvändiga undergång" hade så förhäxat dem att de gåvo sig in på de mest galna utläggningar och omtolkningar av de faktiska resultaten. Det tyska socialdemokratiska partiet kan antecka särskilt många varma debatter i frågan om storbruk eller småbruk. Men under det teorikerna debatterade gick utvecklingen sin gång.

I dag kan det tyska jordbruket uppvisa såsom ett odisputabelt faktum, att småbruket är den form av jordbruk, som lämnar den största avkastningen per ytenhet och per arbetsenhet, och detta faktum har tvingat hela agrarpolitiken att ändra kurs. Vi vilja därför i det följande dels tala något om den sociala jordpolitikens utveckling särskilt i Tyskland, dels ingående visa varför småbruksdriften är överlägsen storbruksdriften och varför den tillhör framtiden.

I det "Kommunistiska Manifestet", som utgavs av Marx och Engels kort före revolutionen 1848 bliva småbruken och bönderna dömda till "naturnödvändig undergång". Om småbondens egendom heter det: "Vi behöva icke avskaffa den, industriens utveckling har avskaffat den och avskaffar den dagligen". På grund av detta skulle man, sedan proletariatet fått den politiska makten, "upprätta industriella arméer, särskilt för åkerbruket". Vid kongressen 1864 i London, där "Internationella arbetarassociationen" bildades, blevo dessa teoretiska fraser antagna som stadgepunkter. Några år senare, eller vid kongressen i *Lausanne 1867*, kom det emellertid till en våldsam debatt i jordfrågan. Å ena sidan stodo franska representanter, som förfäktade *Proudhons* idéer, och å andra sidan marxisterna. Proudhonisterna försvarade småbrukarens privata äganderätt till jorden såsom en nödvändig förutsättning för personlig frihet, medan marxisterna försvarade idén om gemensamhetsegendom eller jordens förstatligande. År 1869 utfärdade internationalens Genéve-sektion ett manifest till lantbefolkningen, vari det bl. a. heter: "Småbrukshushållningen är därför genom kapitalets allmakt, genom vetenskapens inflytande, utvecklingens gång och i samhällets intresse oåterkalleligen och utan nåd dömd till långsam död". Manifestet innehöll också ett storartat aktionsprogram om hur man skulle realisera gemensamhetsprinciperna, bilda kooperativa sammanslutningar och organisera de egendomlösa lantarbetarna. Därefter slutar manifestet med en flammande apell till de arbetande bröderna på landet, och menade man, att ju raskare och i ju större massor lantarbetarna anslöto sig till statsarbetarnas förbund, desto förr skulle förlossningens dag komma.

Det fatala i situationen var emellertid, att i de trakter, där manifestet spreds, Schweiz och Sydtyskland, fanns det inte några massor av egendomslösa lantarbetare! Det fanns mest småbrukare och de hade ingen särskild anledning att lyssna till statssocialismens evangelium.

År 1874 utkom en skrift av Wilhelm Liebknecht med titeln "Zur Grund- und Bodenfrage". Liebknecht vänder sig i denna mot det socialdemokratiska arbetarepartiets beslut i vissa punkter. Han säger om en del beslut, att "de äro väsentligen teoriska, av programmatisk natur och ha inte någon omedelbar praktisk karaktär". Särskilt tycker Liebknecht att det är galet av socialdemokraterna att vilja söka genomföra sitt beslut med våld mot böndernas vilja. I övrigt är Liebknecht dock fullt övertygad om den marxistiska doktrinen, att småbruket kommer att snart tillintetgöras under konkurrensen med storbruken." Mindre avkastning, arbetsslöseri och dessutom utsugning av jorden; det är kännetecknet på småbrukets ekonomi i motsatsats till storåkerbruket", påstår Liebknecht och menar, att "småbrukets dödsdom är uttalad, och med palliativmedel kan man på det högsta uppnå en kvalfull förlängning av dödskampen. Verksamma medel till undergångens avvärjande finns det inte — —. Ångplogen revolutionerar åkerbruket liksom ångvävstolen och och spinnmaskinen revolutionerat industrien — den tillintetgör smådriften". Det var alltså Wilhelm Liebknechts marxistiska agrarreligion och för att rädde bönderna genom *att överföra deras privategendom till samhället*, hade han en hel del, som han inbillade sig, praktiska förslag till åtgärder.

Sålunda är det den marxistiska teorien, som behärskar hela arbetarerörelsens uppfattning i jordfrågan under alla åren till och med *Erfurter* programmets antagande 1891. Däri heter det fortfarande: "Det borgerliga samhällets ekonomiska utveckling för med naturnödvändighet till smådriftens undergång". Under tiden hade den verkliga utvecklingen gått en annan väg. Trots maskintekniknikens utveckling, trots den amerikanska spannmålskonkurrensen, förlorade storgodsen alltjämt mark, medan småbruken växte i antal. Men partiprogrammets dogm omhuldades som den teologiska satsen om den obefläckade avlelsen. Icke förrän partidagen i *Frankfurt* 1894 lyckades kritiken skjuta en liten bräsch i de agrikola fördomarna. Till något klarläggande av begreppen kom man likväl inte. Blott det hade man fått för sig, att även stordriftsformen var på väg mot undergången! För första gången förkunnades alltså denna visdom: "I Preussen-Tyskland kämpar lantbrukets företagareklass som till sitt väsen icke skiljer sig från storkapitalistklassen, med lantadeln. — — — Trots allt är den ostelbiska Junkerdriftens undergång redan beseglad".

Beträffande småbruket så förutspås fortfarande dess undergång, men — mirabile dictu! — man anser sig i alla fall nödsakad att driva *bondeskyddspolitik!* Därmed började bladet vända sig. Frankfurtermötet kunde naturligtvis inte stifta grundstadgar, men tillsattes ett särskilt agrarutskott, som skulle framlägga förslag vid nästa kongress.

Grundtankarna i dessa förslag kunna karakteriseras av satsen: "Nu måste böndernas och lantarbetarnas nödläge lindras genom en grundlig reformverksamhet."

(Forts.)

Sprid Moderjorden!

Litteratur.

Arbetarehemmen och de många barnen. *Barnalstringen betraktad från arbetareklassens egen synpunkt av CHR. CHRISTENSEN.*

Andra uppl. 150 sid. Kr 1:75. Axel Holmströms förlag.

Det är med särskild glädje man finner att förläggaren haft behov av och också kunnat giva ut en ny upplaga av "Arbetarehemmen med de många barnen", en bok, som vi för många år sedan lärt oss att högt uppskatta.

"Bota i stället för att förekomma" det är det konservativa samhällets ständigt återkommande argument, mot vilket författaren vänder sig och hävdar att det är bättre att förekomma än att bota. Så behandlar författaren det sexuella förebyggandet och nymalthusianismens grundbegrepp och strävanden. I följande kapitel behandlas sådana ämnen som "Barnen och könsfrågan", "Äktenskapet" och "Könssjukdomarna".

Med utsökt fin hand tar författaren på sitt ömtåliga ämne, utan att på något sätt behöva pruta på nödvändigheten att uttala radikala meningar klart och tydligt. De stundom rent litterärt stiliserade kapitlen uppbäras av en synnerligen väl sovrad sakkunskap, som stundom får en fullt vetenskaplig karaktär.

"Arbetarehemmen med de många barnen" är en bok som man av fulla hjärtat kan rekommendera till att läsas av alla arbetare, män såväl som kvinnor. Boken bör finnas i varje arbetarehem, även där det icke finnes många barn. Den bör läsas av arbetareungdomen, redan av de som äro blott 13—14 år gamla, ty minnens alltid de orden: Det är bättre att förekomma än att bota. *M. J.*

Bland timmerhuggare och flottningskarlar *av K. Mäler.* Pris 50 öre. Axel Holmströms förlag, Hagagaten 16, Stockholm.

Det är en aktuell broschyr, som skildrar timmerhuggarnas o. flottningskarlarnas hårda och kampfyllda liv! den svenska trävaruindustriens och trävaruhandelns utveckling, kampen mellan de kapitalistiska utsugarne, skogarnas plundrare och de små bönderna och arbetarna. Det är en svidande anklagelseskrift och den är skriven så att den griper den, som den vill nå och även blir förstådd av honom. Denna billiga broschyr måste spridas i massor just i dessa skogsarbetarekampanjens dagar. *E. A.*

—oo—

OBSERVERA!

Moderjordens decembernummer redovisas med 18 öre. Varje nummer redovisas senast den 10:de i varje månad. kommissionärer för blott 10 exemplar och därunder redovisa var tredje månad, för att spara på portoavgifter. Avdrag för postanvisningsavg. får göras. *EXP.*

Till kommissionärer och Moderjordens läsare.

1) *Moderjorden* utgives första dagarne i varje månad.

2) *Lösnummerpris* är 15 öre. Redovisas med 12 öre. Var och en som redovisar för 100 ex. erhåller såsom premie antingen boken "Man kallar mig Timmerman" eller "Socialiseringen". Den som redovisar för 150 ex. erhåller antingen boken "Hundra Procent" eller "Utvecklingslinjer i det moderna stats- och samhällslivets historia". Den som redovisar för 200 ex. erhåller tvenne av nämnda böcker. Detta förutom prov.

3) *Prenumerationspriset* är kr. 1:75 för helt år. 90 öre för halvt år. Prenumerantsamlare erhålla 50 öre för hel- och 25 öre för halvårsprenumerant.

4) *Annonspriset* är 12 öre pr spaltmillimeter. Annonsupptagare erhålla 20 proc. provision. Särskilda uppgörelser och villkor vid större annonser.

5) Det bör vara varje arbetare angeläget att på alla sätt understödja *Moderjorden.* Tidningen redigeras och expedieras fullständigt kostnadsfritt. All vinst på företaget skall bortskänkas åt sådana arbetare som vilja söka jordbruk. Ännu har väl aldrig en tidning utgivits på mer idéella grunder eller med ädlare avsikter. Det skulle vara högst förvånande om arbetarna skulle visa sin liknöjdhet gent emot ett sådant företag.

Endast i den mån de intresserade nedlägga sin energi är det möjligt att företaget kan lämna någon vinst, som kan komma till praktisk användning, Några sociala "storverk" drömma vi icke om, men en del praktiska resultat skola vi uppnå, vilka skola få propagandistiskt värde. Redan nu har tidningen lämnat ett litet överskott, men är det huvudsakligen beroende på de få Grängesbergskamraternas energiska arbete. I Grängesberg sprides tidningen i 7—800 exemplar.

Vi anse oss ha full moralisk rätt till att mana alla revolutionära arbetere till en intensiv kampanj för Moderjordens befrämjande. Arbetarna skola inte tro att det flyger stekta sparvar i munnen. Det gäller att hugga i av alla krafter, för lösnummerförsäljning, prenumerantupptagning och annonsanskaffning. Tidningens innehåll skall alltid hållas i samma anda som hittills utg. n:r.

Må det intresse som så många kommiss. redan ådagalagt i fortsättningen hålla sig i styrka och må vi finna samma intresse hos många nya kommissionärer och läsare.

Moderjorden.

Den revolutionära strejken

heter en ny broschyr av Eugen Albàn.

32 sidor med vackert omslag, med dels en bild av en "understödsutdelning" vid den revolutionära strejken, dels fotografier över strejkens ledare J. D. HAYWOOD och JOSEF ETTOR. — Pris 40 öre.

Kommissionärer erhålla 25 proc. rabatt vid rekvisition av minst 10 ex., 30 proc. rabatt vid rekvisition av minst 50 exemplar. Expedieras endast mot postförskott. Enskilda exemplar sändas mot insändande av 40 öre. i frimärken. — Insänd rekvisition snarast till författaren. Adress: SILVERHÖJDEN.